

NEOVISNI OPERATOR SUSTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI

IZVJEŠĆE
O FINANCIJSKOM POSLOVANJU NOSBiH-a
ZA 2023. GODINU

Veljača, 2024. godine

KARAKTERISTIKE FINANCIJSKOG POSLOVANJA NOSBiH-a U 2022. GODINI

Financijsko poslovanje NOSBiH-a u 2023. godini obilježile su sljedeće činjenice:

- Tarifa za rad NOSBiH-a se počela primjenjivati od 01. siječnja i to se odmah odrazilo na visinu prihoda.
- Ostvarenje potrošnje u odnosu na planske pozicije je bilo manje za 4%, dok je ostvarena proizvodnja bila manja za 1%.
- Odlukom DERK-a nisu odobrena sredstava za kapitalne izdatke.

Ako se, po definiciji, uspješnost financijskog poslovanja mjeri ostvarenjem barem minimalne dobiti (suficita) i održivom likvidnošću, onda se može reći da je NOSBiH u 2023. godini ostvario oba cilja. Dakle, postignuta je uravnoteženost prihoda i rashoda uz značajniji višak prihoda, a zahvaljujući tome, ni u jednom trenutku isplata dospjelih obveza nije dovedena u pitanje.

Iako se financijsko poslovanje odvijalo u prilično složenim i nepovoljnim uvjetima, što se prije svega odnosi na prilično restriktivnu i nedovoljno stimulativnu tarifu za rad NOSBiH-a, Uprava NOSBiH-a je uložila maksimalne napore kako bi se poslovni procesi odvijali bez većih poteškoća. Postignuti su zavidni rezultati:

- I pored značajnijeg smanjenja prihoda po osnovi tarife za rad (za oko 380.579 KM) u odnosu na iznos koji je odobrio DERK, u 2023. godini je ostvaren suficit, odnosno, višak prihoda nad rashodima u iznosu od 628.379 KM. Suficit je rezultat većih ostalih prihoda i manjih troškova te vođenja odgovorne i racionalne financijske politike.
- U odnosu na postojeći EBRD-ov kredit, pod povoljnijim uvjetima realizirano je novo kreditno zaduženje u iznosu 9.600.000 KM, namijenjeno za otplatu EBRD-ovog kredita u iznosu 7.415.138 KM, dok je ostatak u iznosu 2.184.862 KM namijenjen financiranju investicija. Osim toga, poduzeto je i niz aktivnosti kako bi se nadležni organi informirali o opravdanosti kredita, s ciljem dobivanja suglasnosti, prije svega od Upravnog odbora i DERK-a.
- U nabavu opreme i softvera u 2023. godini investirano je 87.935 KM.
- Uredno su izmirivane sve obveze, kako prema dobavljačima za robe i usluge, tako i one koje se odnose na investicijska ulaganja. Isto tako, otplata svih kredita i kamata domaćim i inozemnim bankama odvijala se u skladu s otplatnim planovima, bez ijednog dana kašnjenja. I obveze prema zaposlenicima su izmirivane prema ustaljenim rokovima, u punom iznosu sa svim porezima i doprinosima.

O odluci o tarifi za rad NOSBiH-a u 2023. godini te njenim posljedicama na financijski položaj kompanije, mnogo toga je već rečeno u planskim dokumentima i drugim materijalima,

ali podsjećamo na neke ključne odredbe koje su se, nesumnjivo, pozitivno odrazile na poslovanje.

Naime, Odlukom o tarifi broj: 04-28-5-275-39/22 od 28.12.2022. godine utvrđena je nova tarifa za rad NOSBiH-a u iznosu od 0,0072 feninga/kWh, koju plaćaju proizvođači i 0,0881 feninga/kWh, koju plaćaju kupci te, po toj osnovi, i ukupan prihod od 10.659.629 KM, dok je rebalansom utvrđen ukupan prihod u iznosu od 10.152.000 KM.

Ukupni rashodi utvrđeni rebalansom manji su od planiranih za 2.033.906 KM i u potpunosti su usklađeni s ukupnim iznosom odobrenim Odlukom DERK-a.

Najznačajniji troškovi koji su rebalansom umanjeni u odnosu na planirane su:

- bruto plaće i naknade zaposlenicima, za 1.004.341 KM
- usluge, za 799.171 KM
- troškovi amortizacije, za 145.000 KM
- finansijski troškovi, za 108.000 KM

NOSBiH svoje finansijsko poslovanje, osim na tarifi za rad, od 2016. godine temelji i na tarifi za sustavnu uslugu.

- *Tarifom za rad NOSBiH-a* osigurava se prihod koji je u funkciji pokrivanja svih troškova za njegov rad, uključujući i troškove zaposlenika.
- Po osnovi *tarife za sustavnu uslugu* stječe se prihod koji se koristi isključivo za tržišnu nabavu rezerve kapaciteta sekundarne i tercijarne regulacije, kao i nabavu električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu te kompenzacije neželjenih odstupanja, odnosno, za balansno tržište.

Ukupan prihod NOSBiH-a u 2023. godini, s uključenim prihodom od sustavne i pomoćnih usluga, ostvaren je u iznosu od 120.347.219 KM, dok su ukupni rashodi, s troškovima pomoćnih usluga, iskazani u iznosu od 103.501.231 KM iz čega proistječe da je ostvaren pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 16.845.988 KM, a koji se sastoji od:

- viška prihoda nad rashodima po osnovi *tarife za rad*, u iznosu od 628.379 KM i
- viška prihoda nad rashodima po osnovi *tarife za sustavnu i pomoćne usluge*, u iznosu od 16.217.609 KM.

Sasvim je jasno da NOSBiH ne može postići finansijsku ravnotežu i održavati zadovoljavajuću likvidnost *ukoliko mu ne budu odobrene realno ostvarive rezerve iz kojih bi se u toku godine mogli nadoknađivati deficiti u prihodu, osiguravati sredstva neophodna za održavanje likvidnosti, ali i pokrivati određeni izdaci koji nisu predviđeni planom.* Balansiranje prihoda, bilo da je u pitanju njegov manjak ili višak, do visine odobrenog, svakako bi se naknadno reguliralo tarifom. Međutim, kako se tarifa utvrđuje jednom godišnje i u toku godine se ne vrši njeno podešavanje, što bi prema članku 23. Metodologije trebalo

Izješće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

raditi, te kako nadoknada prihoda kroz tako utvrđenu tarifu traje još godinu dana, ako ne postoje „rezerve“ vrlo teško je održati financijsku ravnotežu NOSBiH-a.

U nastavku će se sve bilančne pozicije, bilo da se upoređuju s planiranim ili rebalansiranim, jedinstveno iskazivati terminom „planirane“, jer i financijski plan, kao i njegov korektivni dokument rebalans, predstavljaju jedinstven planski dokument.

Financijski rezultat s uključenim prihodima i rashodima od tarife za rad te sustavne i pomoćnih usluga

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 2018.</i>	<i>Ostvareno 2019.</i>	<i>Ostvareno 2020.</i>	<i>Ostvareno 2021.</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
Ukupni prihodi	69.088.081	77.709.192	76.579.837	111.473.935	194.685.913	120.347.219
Ukupni rashodi	79.870.341	79.227.855	73.633.588	105.157.022	168.857.784	103.501.231
<i>Višak prihoda/rashoda</i>	<i>-10.782.260</i>	<i>-1.518.663</i>	<i>2.946.249</i>	<i>6.316.913</i>	<i>25.828.129</i>	<i>16.845.988</i>

Financijski rezultat samo po osnovi tarife za rad NOSBiH-a

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Financijski plan za 2023.</i>	<i>Po odluci DERK-a za 2023.</i>	<i>Rebalans fin.plana za 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
Ukupni prihodi	9.900.726	14.760.652	10.903.799	10.922.516	11.056.705
Ukupni rashodi	9.718.512	12.805.045	10.903.799	10.826.139	10.428.326
<i>Višak prihoda/rashoda</i>	<i>182.214</i>	<i>1.955.607</i>	<i>-</i>	<i>96.377</i>	<i>628.379</i>

Prihodi u 2023. godini ostvareni po osnovi tarife za rad iznose 10.279.050 KM i manji su za 380.579 KM u odnosu na odobrene odlukom DERK-a, što je posljedica smanjenog injektiranja (1%) i preuzimanja (4%) električne energije s mreže prijenosa u odnosu na plan. Ostali prihodi iznose 777.655 KM.

Odlukom su utvrđeni i ukupni rashodi u iznosu od 10.659.629 KM. Iz ovako ukupno odobrenog prihoda i ukupnih rashoda proistječe da nisu predviđena sredstva za financijske rezerve kojima bi se, u slučaju nelikvidnosti, mogli pokriti gubici.

Mora se naglasiti da ovako odobrene bilančne veličine od početka nisu bile održive jer nisu uvažavale realne potrebe rada NOSBiH-a, prije svega se to odnosi na rashodovne veličine.

Uprava NOSBiH-a je restriktivnom financijskom politikom i mjerama štednje uspjela da većinu troškovnih pozicija stavi pod kontrolu i njihovo se ostvarenje kretalo u okvirima iznosa predviđenih odlukom o tarifi za rad NOSBiH-a, dok za pojedine financijske pozicije nije mogla primijeniti restriktivne mjere, budući da bi izostankom ulaganja u održavanje pojedinih softverskih sustava neminovno došlo do ozbiljnog poremećaja u radu NOSBiH-a, prije svega u tehničko-tehnološkom smislu.

**Financijski rezultat samo po osnovi taife za sustavnu
i pomoćne usluge**

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 2018.</i>	<i>Ostvareno 2019.</i>	<i>Ostvareno 2020.</i>	<i>Ostvareno 2021.</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
Ukupni prihodi	62.184.885	70.416.662	68.694.687	101.374.249	184.785.187	109.290.514
Ukupni rashodi	72.148.926	71.190.740	64.948.772	96.491.194	159.139.272	93.072.905
<i>Višak prihoda/rashoda</i>	<i>-9.964.041</i>	<i>-774.077</i>	<i>3.745.914</i>	<i>4.883.055</i>	<i>25.645.915</i>	<i>16.217.609</i>

Prihod prikupljen po osnovi tarife za sustavnu uslugu koristi se *isključivo* za tržišnu nabavu rezerve kapaciteta sekundarne i tercijarne regulacije, kao i nabavu električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu te za kompenzacije neželjenih odstupanja prema susjednim regulacijskim područjima. Po ovoj osnovi, u promatranom razdoblju je iskazan pozitivan saldo od 16.217.609 KM. To također upućuje i na zaključak da je postojeća tarifa za sustavnu i pomoćne usluge u iznosu od 0,4789 feninga/kWh, koja je bila u primjeni tijekom 2023. godine, bila prilično izbalansirana.

NOSBiH je i u 2023. godini suočen s visokim potraživanjem od Aluminijs d.d. Mostar, koje je na dan 31.12.2023. ukupno iznosilo 4.900.251 KM. Struktura navedenog potraživanja je sljedeća:

<i>Red. br.</i>	<i>Iznos (KM)</i>	<i>Osnov potraživanja</i>
1.	302.552	Tarifa za rad
2.	1.857.156	Sustavna usluga
3.	1.309.558	Debalans
4.	148.022	Kamata (bilančno)
5.	1.282.963	Kamata (vanbilančno)
<i>UKUPNO</i>	<i>4.900.251</i>	

Ovdje posebno ističemo da je Uprava NOSBiH-a tijekom 2019. godine poduzela sve radnje u skladu sa zakonskom regulativom i Ugovorom o preuzimanju i reprogramu duga br. OPU-IP 738/2018, od 20.12.2018. godine, postignutim između kompanija *Al Trade d.o.o. Mostar*, Aluminijs d.d. Mostar i NOSBiH-a, kako bi se navedena potraživanja naplatila. U tom smislu NOSBiH je podnio mjenice *UniCredit Banke d.d.* za naplatu potraživanja od Aluminijs, ali mjenice je NOSBiH-u banka vratila uz obrazloženje da se Aluminij d.d. Mostar nalazi u postupku finansijske konsolidacije. Odlukom Vlade Federacije BiH postupak finansijske konsolidacije Aluminijs je produžen do 31.12.2027. godine i dok on traje prinudna naplata se ne može pokrenuti. Navedena potraživanja koja su evidentirana bilančno (3.617.288 KM) su u 2020. godini knjigovodstveno ispravljena na teret rashoda.

NOSBiH je u 2023. godini suočen i s visokim potraživanjem od kompanije *LE Trading BH d.o.o.* Banja Luka, koji na dan 31.12.2023. ukupno iznosi 3.708.206 KM. Struktura navedenog potraživanja je sljedeća:

Izveštće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

<i>Red. br.</i>	<i>Iznos (KM)</i>	<i>Osnov potraživanja</i>
1.	4.328	Dražbe
2.	3.381	Tarifa za rad
3.	20.677	Sustavna
4.	2.963.496	Debalans
5.	716.324	Kamata (vanbilančno)
UKUPNO	3.708.206	

Uprava NOSBiH-a je tijekom 2021. godine poduzela sve radnje u skladu sa zakonskom regulativom te Ugovorom o reprogramu i izmirenju duga i redovnom plaćanju tekućih obveza br. OPU-IP 1509/21, od 27.09.2021. godine, postignutim između kompanije *LE Trading BH d.o.o. Banja Luka* i NOSBiH-a, kako bi se navedena potraživanja naplatila. U tom smislu NOSBiH je u 2021. godini po osnovi tog ugovora naplatio prvu ratu u iznosu od 285.131 KM, bankarsku garanciju u iznosu od 221.000 KM, te podnio mjenice Novoj banci a.d. Banja Luka za naplatu potraživanja od kompanije *LE Trading*. U listopadu 2022. godine otvoren je stečajni postupak nad dužnikom *LE Trading BH d.o.o. Banja Luka*. Status naplate ovih potraživanja je neizvjestan. Navedena su potraživanja (2.991.882 KM) u 2021. godini knjigovodstveno ispravljena na teret rashoda.

U okviru pomoćnih usluga, uspješno se realizira i *Sporazum Bloka SHB (Slovenija-Hrvatska-BiH) o zajedničkoj tercijarnoj rezervi*, kao i *Sporazum o isporuci energije tercijarne regulacije (PTRE) s EMS-om i CGES-om na granici BiH-Srbija, odnosno BiH-Crna Gora* te se uredno izmiruju međusobne obveze. Podsjećamo, primjenom ovih sporazuma, NOSBiH može nabavljati el. energiju od ELES-a i HOPS-a (SHB Blok) te EMS-a i CGES-a, za potrebe tercijarne rezerve i isporučivati je u EE sustav BiH, a elektroprivreda koja je prouzročila grešku će to platiti nakon što joj NOSBiH ispostavi fakturu.

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

BILANCA STANJA
na dan 31.12.2023. godine

Redni broj	Pozicija	Iznos po odbitku ispravke vrijednosti	
		Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2023.
	A K T I V A		
	A . DUGOROČNA IMOVINA	13.288.331	12.048.716
1.	Nekretnine , postrojenja i oprema	12.930.663	11.316.516
2.	Imovina s pravom korištenja	-	349.662
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine	-	-
4.	Nematerijalna imovina	207.718	196.824
5.	Biološka imovina	-	-
6.	Financijska imovina i ulaganja	146.229	146.229
7.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	3.721	39.485
	B . KRATKOROČNA IMOVINA	78.903.595	72.893.288
1.	Zalihe	4.606	-
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji	-	-
3.	Financijska imovina	12.598.357	4.326.969
	- potraživanja po osnovi tarife	-	-
	-potraživanja za pomoćne usluge	8.937.408	-
	-potraživanja za FSKAR	2.344.582	1.337.973
	-potraživanja od kupaca za ITC i dražbe	1.282.667	2.964.399
	-ostala potraživanja	33.700	24.596
4.	Novac i novčani ekvivalenti	28.794.296	53.077.525
5.	Potraživanja za plaćeni PDV	2.371.449	1.268.286
6.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	35.134.887	14.220.508
	-razni razgraničeni troškovi	64.286	76.107
	-troškovi osiguranja	7.740	12.480
	-razgraničenja za ITC i dražbe	6.265.555	2.895.378
	-obračunati prihod za rad NOSBiH-a	1.068.904	1.172.683
	-obračunati prihod za pomoćne usluge	25.290.151	8.978.784
	-obračunati prihod za FSKAR	2.410.850	1.005.039
	-ostala razgraničenja	27.401	80.036
	UKUPNO AKTIVA (A + B)	92.191.926	84.942.004
	P A S I V A		
	A . TRAJNI IZVORI	39.816.748	56.662.736
1.	Trajni izvori	1.649.278	1.649.278
2.	Rezerve	-	-
3.	Revalorizacijske rezerve	-	-
4.	Neraspoređeni višak prihoda	38.167.470	55.013.458
5.	Nepokriveni višak rashoda	-	-
	B . DUGOROČNE OBVEZE	9.457.945	9.789.038
1.	Financijske obveze	8.669.089	9.163.667
2.	Odgodeni prihod	788.856	625.371
3.	Ostale obveze, uključujući rezerviranja i razgraničenja	-	-
	C . KRATKOROČNE OBVEZE	42.917.233	18.490.230
1.	Financijske obveze	13.538.421	10.050.709
	- kratkoročne finansijske obveze	1.876.792	2.019.376

Izješke o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

	-obveze prema dobavljačima u zemlji	1.297.194	3.147.851
	-obveze prema dobavljačima u inozemstvu	84.293	846.622
	-obveze prema dobavljačima za pomoćne usluge	4.578.597	3.298.329
	-obveze prema dobavljačima za FSKAR	5.198.268	-
	-obveze za bruto plaće i naknade radnicima i dr.	486.577	722.087
	-obveze za naknade UO i Savjetodavnom vijeću	16.701	16.445
	-ostale obveze	-	-
2.	Odloženi prihod	229.540	168.637
	-odloženi prihod po osnovi granta EBRD-a	77.313	67.545
	-odloženi prihod po osnovi donacije CROSSBOW	59.388	74.235
	-odloženi prihod po osnovi donacije TRINITY	65.982	-
	-odloženi prihod po osnovi donacije FARCROSS	20.000	20.000
	-odloženi prihod po osnovi donacije SCADA	6.857	6.857
3.	Obveze za PDV	2.846.578	568.286
4.	Ostale obveze uključujući rezerviranja i razgraničenja	26.302.694	7.702.598
	-razgraničeni rashodi po osnovi tarife za rad	25.844	627.513
	-razgraničeni rashodi po osnovi pomoćnih usluga	19.829.867	4.458.325
	-razgraničeni rashodi po osnovi ITC i dražbi	6.444.662	2.601.845
	-ostali razgraničeni rashodi	-	13.065
	-ostala kratkoročna razgraničenja	2.321	1.850
	UKUPNO PASIVA (A + B + C)	92.191.926	84.942.004

ANALIZA BILANCE STANJA NA DAN 31.12.2023. godine

Bilanca stanja, po definiciji, predstavlja presjek cjelokupne imovine jedne kompanije na određeni dan. S jedne strane se iskazuju sredstva (aktiva), naspram obveza i kapitala (pasiva), s druge strane, i one moraju biti potpuno uravnotežene.

Bilanca stanja, dakle, predstavlja osnovu za sagledavanje finansijske snage i sposobnosti kompanije. U bilanci stanja NOSBiH-a je pregled aktive i pasive na dan 31.12.2023. koji je upoređen s istim datumom prethodne godine.

U bilanci stanja, osim obveza i potraživanja nastalih iz redovnog rada NOSBiH-a, obuhvaćene su i one iz procesa sustavne i pomoćnih usluga, kao i višak prihoda po toj osnovi, čime se višestruko uvećava aktiva, kao i njeni izvori, iskazani u pasivi.

AKTIVA

Iskazana stanja *dugoročne imovine (stalnih sredstava)* na kraju obračunskog razdoblja (31.12.2023.) predstavljaju, zapravo početna stanja na dan 01.01.2023. te novonabavljena sredstva u toku obračunskog razdoblja, što uključuje i sredstva u pripremi, s obračunom ispravke vrijednosti (amortizacijom) na godišnjoj razini, kao i avanse za nabavu sredstava.

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Ukupna aktiva NOSBiH-a na dan 31.12.2023. godine, po sadašnjoj vrijednosti, iznosi 84.942.516 KM i manja je za 7.249.922 KM, u odnosu na stanje iz usporednog razdoblja 2022. godine.

Struktura aktive	31.12.2022.	%	31.12.2023.	%
1. dugoročna imovina	13.288.331	14	12.048.716	14
2. kratkotročna imovina	78.903.595	86	72.893.288	86
UKUPNO	92.191.926	100	84.942.004	100

U strukturi aktive, vrijednost *dugoročne imovine* iznosi 12.048.716 KM, s udjelom od 14%, dok kratkoročna - *tekuća imovina* u iznosu od 72.893.288 KM sudjeluje s 86%.

Evidentno je da je u 2023. godini smanjena vrijednost dugoročne imovine u odnosu na usporednu, 2022. godinu, što je posljedica smanjene investicijske aktivnosti zbog neodobrenih sredstava. U istom je razdoblju smanjena i vrijednost kratkoročne imovine, zbog naplaćenih i smanjenih potraživanja za pomoćne usluge i FSKAR (FSkar).

1. Strukturu *dugoročne imovine* u ukupnom iznosu od 12.048.716 KM čine:

a) nekretnine, postrojenja i oprema	11.316.516
b) imovina s pravom korištenja	349.662
c) nematerijalna imovina	196.824
d) finansijska imovina i ulaganja	146.229
e) ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	39.485

a,b)Nekretnine, postrojenja i oprema, nematerijalna imovina i imovina s pravom korištenja (11.316.516 KM + 196.824 KM + 349.662 KM) su sva sredstva u funkciji kojima raspolaže NOSBiH, uključujući i novonabavljena koja su stavljena u funkciju do 31.12.2023. godine. Imovina s pravom korištenja se odnosi na putnička vozila nabavljena putem finansijskog lizinga. Ulaganja u investicije, kao i njihovi izvori, detaljno su analizirani u Izvešću o investicijama.

c) Na poziciji „*finansijska imovina i ulaganja*“ iskazan je *osnivački kapital* za kompaniju *SEE CAO* u iznosu od 78.233 KM. U skladu sa Sporazumom o osnivanju kompanije *SEE CAO* svaki od sedam osnivača ove dražbene kuće uplatio je po 40.000 EUR na ime „osnivačkog kapitala“. Osim toga, na ime osnivačkog kapitala Centra za koordinaciju sigurnosti (SCC), uplaćeno je 67.996 KM.

d) Na poziciji „*ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja*“ iskazani su troškovi koji se odnose na naredne godine, i to troškovi odražavanja softvera ASPEN (7.568 KM), usluga (ENTSO-E 1.595 KM) te nedospjele kamate po osnovi finansijskog lizinga (30.240 KM).

2. Kratkoročna imovina iskazana u aktivi bilance stanja iznosi ukupno 72.893.288 KM

Njenu strukturu, prije svega, čine:

	KM	%
2.1 . kratkoročna potraživanja	2.988.996	4,1
2.1.1 . kratkoročna potraživanja od pomoćnih usluga	1.337.973	1,9
2.2 . novčana sredstava na blagajni i transakcijskim računima (bez pomoćnih usluga)	4.238.042	5,8
2.2.1 . transakcijski račun pomoćnih usluga	48.839.483	67,0
2.3 . ulazni PDV	144.293	0,2
2.3.1 . ulazni PDV po osnovi pomoćnih usluga	1.123.993	1,5
2.4 . ostala kratkoročna potraživanja i razgraničenja	4.236.685	5,8
2.4.1 . kratkoročna potraživanja i razgraničenja-pomoćne usluge	9.983.823	13,7
Ukupno:	72.893.288	100,0

Vidljivo je da u strukturi kratkoročne imovine dominiraju novčana sredstva s udjelom od 67% te kratkoročna potraživanja i razgraničenja po osnovi sustavne i pomoćnih usluga koja sudjeluju s 16%, dok se ostatak nalazi u ostalim potraživanjima, kratkoročnim razgraničenjima i PDV-u.

2.1 Financijska imovina-kratkoročni plasmani i potraživanja (4.326.969 KM)

na dan 31.12.2023. odnose se na:

	KM
- potraživanja od kupaca za redovno poslovanje	6.609.171
- ispravka vrijednosti potraživanja	-6.609.171
- potraživanja od kupaca za pomoćne usluge	-
- potraživanja od kupaca za FSKAR	1.337.973
- potraživanja od kupaca za ITC i dražbe	2.964.399
- ostala potraživanja	24.596
UKUPNO:	4.326.969

- Potraživanja od kupaca za redovno poslovanje čine potraživanja od kompanija Aluminij d.d. Mostar, u iznosu 3.617.289 KM i kompanije *LE Trading BH* d.o.o. Banja Luka, u iznosu od 2.991.882 KM – za koja su, u istom iznosu, izvršene ispravke vrijednosti.
- Potraživanja od kupaca za pomoćne usluge (FSKAR), u ukupnom iznosu od 1.337.973 KM, odnose se na potraživanja od kompanije *JAO*.
- Potraživanja po osnovi dražbi koje je obavio *SEE CAO*, iznose ukupno 2.748.239 KM, dok potraživanja po osnovi ITC mehanizma iznose 216.160 KM (Elering 128.927 KM i Svenska Kraftnat 87.233 KM).
- Ostala potraživanja od 24.596 KM odnose se na potraživanja od fondova po osnovi refundacije bolovanja (4.040 KM), potraživanja po osnovi danih avansa (430 KM), potraživanja od zaposlenika (97 KM), više plaćene obveze (62 KM) te potraživanja od dobavljača u inozemstvu po osnovi knjižnih odobrenja (19.966 KM).

2.2 Strukturu novčanih sredstava čine:

	KM
- blagajna	1.102
- glavni transakcijski račun	1.005.657
- račun investicija	2.202.219
- računi ITC-a, SEE CAO-a, EMS-a,	950.530
- račun TRINITY i FARCROSS	78.534
UKUPNO:	4.238.042
- račun pomoćnih usluga	48.839.483
SVE UKUPNO:	53.077.525

U strukturi novčanih sredstava, na dan 31.12.2023. sredstva iz redovnog poslovanja NOSBiH-a, (blagajna, glavni i investicijski račun) iznosila su 3.208.978 KM, sredstva ITC mehanizma i dražbi 950.530 te sredstva od sustavne i pomoćnih usluga, u iznosu od 48.839.483 KM. Grant sredstva projekata TRINITY i FARCROSS iznose 78.534 KM, i ona se mogu koristiti samo namjenski.

2.3 Potraživanja za plaćeni PDV, u iznosu od 1.268.286 KM, odnosi se na PDV za fakture iz prosinca (17.130 KM) koje su dostavljene nakon 31.12.2023. godine, a financiraju se iz tarife za rad, kao i na fakture za dražbe (127.163 KM) te za pomoćne usluge i debalans (1.123.993 KM).

2.4 Ostala kratkoročna potraživanja i razgraničenja, u ukupnom iznosu od 14.220.508 KM odnose se na fakture koje su evidentirane do 31.12.2023. godine, a trošak, u vrijednosti 88.587 KM će biti obračunat u 2024. godini, zatim na prihod, obračunat u iznosu od 14.051.884 KM (fakture izdane u siječnju 2024, a odnose se na promet koji je ostvaren u prosincu 2023. godine) te ostala razgraničenja na koja otpada 80.036 KM:

	KM
- obračunati/fakturirani prihod od kupaca za rad NOSBiH-a	1.172.683
- obračunati/fakturirani prihod od kupaca za sustavnu i pomoćne usluge	9.983.823
- obračunati prihod po osnovi refundacije bolovanja	1.121
- razgraničenja za ITC i dražbe	2.895.378
- razgraničeni troškovi osiguranja imovine	12.480
- razgraničeni troškovi osiguranja zaposlenika	1.967
- razgraničeni troškove održavanja stalnih sredstava	4.209
- razgraničeni troškovi kamate po osnovi finansijskog lizinga	17.909
- razni razgraničeni troškovi:	130.935
obračunata potraživanja-Trinity	76.488
održavanje licence CISCO Firepower	16.417
održavanje licence Microsoft	21.979
održavanje licence Fortigate	4.230
održavanje licence Veritas	3.893
održavanje licence za antivirus	3.061
usluga dostavljanja podataka na transparency platformu - FSKAR	2.126
održavanje alata za razvoj web stranice	1.492
ostali razgraničeni troškovi	1.252
UKUPNO:	14.220.508

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Potraživanja od kupaca:

Red.br.	Konto	Naziv kupca	Iznos	Napomena
1.	1211200	SEE CAO Podgorica	2.748.239	dražbe CAO
2.	1830213	Elektroprivreda BiH	2.676.060	sustavna usluga
3.	1830213	Elektroprivreda RS	2.284.673	sustavna usluga
4.	1211600	JAO S.A.	1.337.973	FSKAR
5.	1830101	Energy Financing Team AG Švajcarska	1.051.364	dražbe EMS
6.	1830400	JAO S.A.	1.005.039	FSKAR
7.	1830212	Elektroprivreda BiH	819.336	debalans
8.	1830213	Elektroprivreda HZHB	811.990	sustavna usluga
9.	1830213	Elektroprivreda RS	555.346	pomoćne usluge
10.	1830212	Elektroprivreda HZHB	540.474	debalans
11.	1830200	Elektroprivreda BiH	527.543	tarifa za rad
12.	1830101	Elektromreže Srbije	480.195	dražbe EMS
13.	1830212	Elektroprivreda RS	470.616	debalans
14.	1830200	Elektroprivreda RS	465.583	tarifa za rad
15.	1830213	Elektroprivreda BiH	316.403	pomoćne usluge
16.	1830100	Elektroprijenos BiH	276.846	dražbe EMS
17.	1830101	Elektroprivreda RS	275.415	dražbe EMS
18.	1830001	SEE CAO Podgorica	224.029	dražbe CAO
19.	1830212	Renewable Energy Solutions BH Banja Luka	170.474	debalans
20.	1830200	Elektroprivreda HZHB	160.874	tarifa za rad
21.	1830101	Petrol BH Oil Company Sarajevo	155.004	dražbe EMS
22.	1830212	Hifa Oil Tešanj	141.134	debalans
23.	1211100	Elering AS Estonija	128.927	ITC
24.	1830212	Energy Financing Team	99.186	debalans
25.	1830101	Danske Commodities BH Sarajevo	87.763	dražbe EMS
26.	1211100	Svenska Kraftnat Švedska	87.233	ITC
27.	1830101	GEN -I Sarajevo	66.015	dražbe EMS
28.	1830101	Renewable Energy Solutions BH Banja Luka	58.125	dražbe EMS
29.	1830101	Interenergo energ. Inženiring Ljubljana	51.219	dražbe EMS
30.	1830212	Vibar Široki Brijeg	45.399	pomoćne usluge
31.	1830101	Holding Slovenske elektrarne Ljubljana	43.243	dražbe EMS
32.	1830000	Elektroprijenos BiH	38.085	dražbe CAO
33.	1830212	Petrol BH Oil Company Sarajevo	33.561	debalans
34.	1830213	Elektroprivreda HZHB	31.406	pomoćne usluge
35.	1830101	ALPIQ ENERGIJA BH Sarajevo	27.425	dražbe EMS
36.	1830101	Hifa Oil Tešanj	26.244	dražbe EMS
37.	1830101	Axpo BH Mostar	16.682	dražbe EMS
38.	1830200	EFT -Rudnik i TE Stanari	16.483	tarifa za rad
39.	1830212	HEP Energija Mostar	10.190	debalans
40.	1830101	Interenergo Sarajevo	8.312	dražbe EMS
41.	1830101	HEP Energija Mostar	6.923	dražbe EMS
42.	1830212	Winter Wind Tomislavgrad	3.944	pomoćne usluge
43.	1830101	Ener TradeSHPK Tirana	2.487	dražbe EMS
44.	1830200	Hidroinvest Rogatica	848	tarifa za rad
45.	1830200	F .L . WIND d.o.o. Tomislavgrad	774	tarifa za rad
46.	1830200	Drin Energija Grude	218	tarifa za rad
		UKUPNO	18.385.302	

PASIVA

Pasiva (izvori sredstava) je potpuno uravnotežena s aktivom i na dan 31.12.2023. godine iznosila je 84.942.004 KM. Strukturu izvora sredstava (pasivu) čine trajni izvori te dugoročne i kratkoročne obveze, s uključenim pomoćnim uslugama.

<i>Red. br.</i>	<i>Struktura pasive</i>	<i>Iznos KM</i>	<i>%</i>
1.	Trajni izvori	56.662.736	67
2.	Dugoročne obveze	9.789.038	11
3.	Kratkoročne obveze	18.490.230	22
	UKUPNO	84.942.004	100

1. Trajni izvori odnose se na:

	KM
1.1 . trajni kapital NOSBIH-a	1.649.278
1 .2 . neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina (tarifa za rad)	381.874
1.3. iskazani višak prihoda nad rashodima (tarifa za rad) 31.12.2023.	628.379
<i>1 .4 . neraspoređeni višak prihoda iz ranijih godina (sist. i pom. usluge)</i>	<i>37.785.596</i>
<i>1.5 . iskazani višak prihoda nad rashodima (sist. i pom. usluge 31.12.2023.)</i>	<i>16.217.609</i>
Ukupno:	56.662.736

Na dan 31.12.2023. iskazan je *višak prihoda nad rashodima* u visini od 16.845.988 KM i to iz bilančnih pozicija koje se odnose na tarifu za rad NOSBiH-a, u iznosu od 628.379 KM, te sustavnu i pomoćne usluge, u iznosu 16.217.609 KM.

2. Dugoročne obveze, koje su na dan 31.12.2023. iznosile 9.789.038 KM odnose se na:

- dugoročne finansijske obveze	9.163.667 KM
- odloženi prihod	625.371 KM

Specifikacija dugoročnih finansijskih obveza:

Red.br.	Dugoročne finansijske obveze	Iznos KM
1.	Dugoročni kredit <i>Raiffeisen Bank</i> (ug. br. 5053/17)	759.838
2.	Dugoročni kredit <i>Raiffeisen Bank</i> (ug. br. 04625/21)	125.083
	Dugoročni kredit <i>Raiffeisen Bank</i> (ug. br. 05369/23)	8.021.918
3.	Dugoročne obveze po osnovi finansijskog lizinga	256.669
4.	Ostale dugoročne finansijske obveze	159
	UKUPNO	9.163.667

Dugoročne finansijske obveze odnose se na ostatak kredita čiji iznos je utvrđen nakon reklasifikacije tekućeg dospjeća po otplatnom planu.

Specifikacija odloženog prihoda:

Red. br.	Odloženi prihod	Iznos KM
1.	Odloženi prihod po osnovi granta EBRD-a (ug . br.C35157/1137/6578)-poslovna zgrada	193.080
2.	Odloženi prihod po osnovi granta EBRD-a (ug . br.C35157/1137/6578)-oprema	1.846
3.	Odloženi prihod po osnovi granta EBRD-a (ug . br.C35157/1137/6578)-SCADA	289.367
4.	Odloženi prihod po osnovi donacije Siemens Austria - sustav SCADA	33.712
5.	Odloženi prihod po osnovi novčanih donacija - CROSSBOW (<i>Grant Agreement br. 773430</i>)	49.490
6.	Odloženi prihod po osnovi novčanih donacija – FARCROSS (<i>Grant agreement br. 246320</i>)	57.876
	UKUPNO	625.371

Na **odloženom prihodu** su iskazana sredstva po osnovi donacija za sudjelovanje u međunarodnim projektima CROSSBOW i FARCROSS, u vrijednosti 107.366 KM, kao i sredstva granta EBRD-a (Ug.br. C351757/1137/6578) za poslovnu zgradu, opremu i sustav SCADA kao odloženi prihod, u iznosu od 484.293 KM. Osim toga, na ovoj poziciji je evidentiran i iznos 33.712 KM koji se odnosi na donaciju kompanije *Siemens Austria* za opremu koja je sastavni dio sustava SCADA. S obzirom da su sredstva stavljena u funkciju, grant će se iskazivati u „prihodima od donacije“ te „amortizaciji“ u istim godišnjim iznosima, sve dok traje amortizacijski vijek zgrade, odnosno, sustava SCADA, za koje je grant namijenjen.

3. **Kratkoročne obveze** koje na dan 31.12.2023. godine iznose 18.490.230 KM odnose se na:

Red.br.	Kratkoročne obveze	Iznos KM
1.	Kratkoročne finansijske obveze	2.019.376
2.	Kratkoročne obveze	4.733.005
3.	<i>Kratkoročne obveze - pomoćne usluge</i>	<i>3.298.329</i>
4.	Odloženi prihod	168.637
5.	Obveze za PDV	568.286
6.	Ostala kratkoročna razgraničenja i rezerviranja	3.244.273
7.	<i>Ostala kratkoročna razgraničenja i rezerv.-pomoćne usluge</i>	<i>4.458.325</i>
	UKUPNO	18.490.230

Obrazloženje kratkoročnih obveza:

Kratkoročne finansijske obveze, u iznosu od 2.019.376 KM odnose se na tekući dio dugoročnih finansijskih obveza (kredita) koje dospijevaju za plaćanje u 2024. godini i na obveze po osnovi finansijskog lizinga. Ove obveze se odnose na otplatu rata dugoročnih kredita *Raiffeisen Banke*, u iznosu od 1.946.196 KM, kao i tekući dio dugoročnih obveza prema BH Telecomu, u iznosu od 1.551 KM. U ovoj grupi su i obveze (glavnica i kamata) po finansijskom lizingu, u iznosu od 71.629 KM.

Kratkoročne obveze u iznosu od 8.031.334 KM obuhvaćaju:

Red.br.	Kratkoročne obveze	Iznos KM
1.	Obveze prema dobavljačima	3.994.473
2.	<i>Kratkoročne obveze-pomoćne usluge</i>	3.298.329
3.	Obveze za bruto plaće i naknade radnicima i dr.	722.087
4.	Obveze za naknade UO i Savjetodavnom vijeću	16.445
	UKUPNO	8.031.334

- ***Obveze prema dobavljačima*** čine obveze prema dobavljačima u zemlji, u iznosu od 3.147.851 KM i obveze prema dobavljačima iz inozemstva, u iznosu od 846.622 KM.

Obveze prema dobavljačima u zemlji:

Red.br.	Konto	Naziv dobavljača	Iznos
1.	3000100	Elektroprijenos BiH (SEE CAO)	2.866.119
2.	3000200	Elektroprijenos BiH (ITC)	252.908
3.	3000000	Sword Security	7.012
4.	3000000	Prointer ITSS	6.435
5.	3000000	Triglav osiguranje	4.108
6.	3000000	Elektroprivreda RS	2.424
7.	3000000	ASA Osiguranje	1.967
8.	3000000	M:TEL	1.304
9.	3000000	KJKP Sarajevogas	1.012
10.	3000000	Koncept Bau	878
11.	3000000	R &S Sarajevo	869
12.	3000000	Proteam	585
13.	3000000	Logosoft	542
14.	3000000	HIFA doo	388
15.	3000000	Eronet	360
16.	3000000	KJKP Rad	328
17.	3000000	PDiU Loft	120
18.	3000000	Službeni list BiH	102
19.	3000000	SECTOR SECURITY d.o.o.	93
20.	3000000	Eurolifting	88
21.	3000000	A &G doo	70
22.	3000000	Ipres	60
23.	3000000	Avaz -roto pres	31
24.	3000000	In Time	24
25.	3000000	Termes doo	14
26.	3000000	Markafe doo	10
		UKUPNO	3.147.851

Obveze prema dobavljačima iz inozemstva:

Red.br.	Konto	Naziv dobavljača	Iznos
1.	3001100	RTE France (ITC)	576.244
2.	3001100	Augstsprieguma tikls (ITC)	195.694
3.	3001000	Centar za koordinaciju sigurnosti-SCC	30.315
4.	3001100	Opratori i Sustavit Kosovo (ITC)	22.460
5.	3001000	SEE CAO	10.174
6.	3001000	Elektroenergetski koordinacijski centar	11.735
		UKUPNO	846.622

- **Kratkoročne obveze-pomoćne usluge**, u iznosu od 3.298.329 KM, odnose se na obveze prema dobavljačima za pomoćne usluge, debalans, gubitke i FSKAR.

Obveze prema dobavljačima za pomoćne usluge u zemlji i inozemstvu:

Red.br.	Konto	Naziv dobavljača	Iznos
1.	3000002	Elektroprivreda RS	3.177.261
2.	3000002	Hifa Oil	35.089
3.	3000002	EFT -Rudnik i TE Stanari	30.119
4.	3000002	Vibar doo	22.772
5.	3000002	LE Trading BH doo	19.675
6.	3000002	Petrol BH Oil	13.413
		UKUPNO	3.298.329

- Iznos od 722.087 KM su **obveze za bruto plaće i naknade** koje su obračunate za prosinc, a isplaćene u siječnju 2024. godine, što se odnosi i na naknade Upravnom odboru i Savjetodavnom vijeću, obračunate za prosinc (16.445 KM), a isplaćene u mjesecu siječnju 2024. godine.

Odloženi prihod u iznosu 168.637 KM se odnosi na sredstva grantova i donacija.

Obveze za PDV iznose 568.286 KM, što se odnosi na PDV za mjesec prosinc (557.257 KM), koji dospijeva za plaćanje do 10. siječnja te na obračunate, a nedospjele obveze za PDV (11.029 KM).

Ostala kratkoročna razgraničenja i rezerviranja, u iznosu od 7.702.598 KM, najvećim su dijelom obveze za fakture za pomoćne usluge, koje se odnose na prosinc, a stigle su u siječnju 2024. godine (4.458.325 KM), zatim fakture za dražbe od Elektroprijenosa (875.184 KM) i od EMS-a (1.726.661 KM), kao i razgraničeni rashodi (dobavljači) za rad NOSBiH-a (640.578 KM), te ostala kratkoročna razgraničenja (1.850 KM)

Red.br.	Konto	Naziv dobavljača	Iznos	Napomena
1.	3800101	Elektroprivreda BiH	3.166.291	dobavljač za PU
2.	3800100	Elektromreža Srbije	1.726.661	dobavljač za dražbe
3.	3800101	Elektroprivreda HZHB	1.169.721	dobavljač za PU

Izveštje o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

4.	3800100	Elektroprijenos BiH	875.183	dobavljač za dražbe
5.	3800100	JA O S.A.	594.968	dobavljač za PU
6.	3800101	Renewable Energy Solutions BH	52.286	dobavljač za PU
7.	3800101	Energy Financing Team	44.954	dobavljač za PU
8.	3800101	HEP Energija	20.524	dobavljač za PU
9.	3800000	Simens Austrija	12.663	dobavljač za rad
10.	3800100	ENTSO-E	12.653	dobavljač za rad
11.	3800100	Unis Telekomunikacije	7.699	dobavljač za rad
12.	3800100	Prointer ITSS	6.435	dobavljač za rad
13.	3800100	Elektroprivreda BiH	5.212	dobavljač za rad
14.	3800101	Winter Wind	3.285	dobavljač za PU
15.	3800100	BH Telecom	1.370	dobavljač za rad
16.	3800100	Jugel	234	dobavljač za rad
17.	3800000	Vanjskotrgovinska komora BiH	213	dobavljač za rad
18.	3800100	Hifa doo	126	dobavljač za rad
19.	3800000	Vodovod i kanalizacija	99	dobavljač za rad
20.	3800100	FEB	80	dobavljač za rad
21.	3800000	Spazio kafe	58	dobavljač za rad
22.	3800000	BH pošta	23	dobavljač za rad
23.	3800000	Europa dd	9	dobavljač za rad
		UKUPNO	7.700.748	

Koeficijent likvidnosti

Ako se likvidnost, odnosno, platežna sposobnost, promatra kroz odnos kratkoročne imovine i kratkoročnih obveza ($72.893.288 : 18.490.230 = 3,94$), može se zaključiti da je *opća likvidnost* u promatranom razdoblju bila zadovoljavajuća, odnosno, da su 31.12.2023. ukupne kratkoročne obveze bile u potpunosti pokrivena realnim sredstvima.

Također, *koeficijent trenutne likvidnosti* promatran kroz odnos novčanih sredstava, naspram kratkoročnih obveza ($53.077.525 : 18.490.230$) je 2,87 što znači da 100 KM iskazanih kratkoročnih obveza na dan 31.12.2023. ima trenutno novčano pokriće s 287 KM što je izuzetno pozitivno.

BILANCA USPJEHA
za razdoblje od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Red. br.	Pozicija	I Z N O S	
		Ostvareno 01.01.- 31.12.2022.	Ostvareno 01.01.- 31.12.2023.
	PRIHODI		
1.	Članarina		
2.	Prihodi iz budžeta		
3.	Humanitarni prihodi		
4.	Prihodi od vlastite djelatnosti	194.289.463	119.569.564
5.	Financijski prihodi	31.686	171.181
6.	Ostali prihodi i dobici	364.764	606.474
	A . UKUPNO PRIHODI	194.685.913	120.347.219
	RASHODI		
1.	Materijal , energija i gorivo	158.861	147.052
2.	Plaće i ostala primanja zaposlenika	4.336.085	4.940.560
3.	Amortizacija	1.772.753	1.744.648
4.	Usluge	161.117.557	95.037.805
5.	Financijski troškovi	405.625	338.109
6.	Putni troškovi	101.636	172.455
7.	Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatima	28.827	33.385
8.	Ostali rashodi	936.441	1.087.218
	B . UKUPNO RASHODI	168.857.784	103.501.231
	Višak prihoda	25.828.129	16.845.988
	Višak rashoda		

Poslovni rezultat NOSBiH-a formira se po principu sučeljavanja prihoda i rashoda. U razdoblju od 01.01. do 31.12.2023. godine ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 120.347.219 KM, a sastoji se od:

- prihoda od sustavne, pomoćnih usluga i debalansa, u iznosu od 109.290.514 KM
- prihoda po osnovi tarife za rad, u iznosu od 10.279.050 KM
- prihodi po osnovi kamata 171.181 KM
- ostalih prihoda, u iznosu od 389.768 KM i
- prihoda od projekata, u iznosu od 216.706 KM.

U istom razdoblju ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 103.501.231 KM, a čine ih:

- rashodi od pomoćnih usluga i debalansa, u iznosu od 93.072.905 KM
- rashodi koji se financiraju iz tarife za rad, u iznosu od 10.211.620 KM i
- rashodi po osnovi projekata, u iznosu od 216.706 KM.

Takav odnos ukupno ostvarenih prihoda i rashoda rezultirao je viškom prihoda nad rashodima koji je iznosio 16.845.988 KM. Ovakav pozitivan finansijski rezultat se sastoji od:

- viška prihoda nad rashodima po osnovi tarife za rad, u iznosu od 628.379 KM
- viška prihoda nad rashodima po osnovi tarife za sustavnu i pomoćne usluge, u iznosu od 16.217.609 KM.

Izvješće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

S obzirom da se u obrascima godišnjeg obračuna (bilanci stanja i bilanci uspjeha) iskazuju ukupan prihod i ukupni rashodi koji se stječu po dvije različite tarife i namjene te da se prihod od sustavne i pomoćnih usluga može koristiti samo namjenski, za tržišnu nabavu rezervi kapaciteta regulacije i balansiranja sustava, a da se troškovi poslovanja financiraju isključivo iz prihoda od tarife za rad NOSBiH-a, to će se u nastavku izvješća analizirati samo bilančne pozicije koje proistječu iz tarife za rad NOSBiH-a.

Dakle, izvješće će se bazirati samo na ostvarenom ukupnom prihodu od 11.056.705 KM i ukupnim rashodima od 10.428.326 (za rad NOSBiH-a).

USPOREDNI PREGLED POZICIJA BILANCE USPJEHA
(bez sustavne i pomoćnih usluga – samo po tarifi za rad NOSBiH-a)

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan za 2023.</i>	<i>Po odluci DERK-a tarifa za 2023.</i>	<i>Rebalans za 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
1.	Prihodi od osnovne djelatnosti (tarife)	9.504.277	14.516.482	10.659.629	9.566.814	10.279.050
2.	Ostali prihodi	132.036	84.170	84.170	555.516	560.949
3.	Prihodi od projekata	264.413	160.000	160.000	215.000	216.706
A	UKUPNO PRIHODI	9.900.726	14.760.652	10.903.799	10.922.516	11.056.705
1.	Troškovi materijala	63.229	65.500	65.500	65.106	52.873
2.	Troškovi energenata i komunalni troškovi	95.632	149.000	135.000	135.000	94.179
3.	Usluge	1.974.385	2.936.375	2.210.000	2.137.204	1.957.900
4.	Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika i drugih osoba	4.157.461	5.825.000	4.820.659	4.820.659	4.807.839
5.	Amortizacija	1.713.364	1.835.000	1.690.830	1.690.830	1.685.259
6.	Financijski troškovi	405.625	484.000	449.000	376.000	338.109
7.	Putni troškovi	79.592	145.000	145.000	160.000	155.190
8.	Ostali porezi i takse	28.371	42.000	36.000	36.000	33.054
9.	Ostali troškovi	936.441	1.079.000	1.107.640	1.107.000	1.087.218
B	UKUPNO TROŠKOVI iz tarife	9.454.100	12.560.875	10.659.629	10.526.969	10.211.620
10.	Troškovi projekata	89.172	244.170	244.170	299.170	216.706
	UKUPNO SVI TROŠKOVI	9.718.513	12.805.045	10.903.799	10.826.139	10.428.326
	Višak prihoda nad rashodima	182.214	1.955.607	-	96.377	628.379
	Višak rashoda nad prihodima	-	-	-	-	-

U ovoj je tablici prikazana struktura te usporedni pregled ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane i rebalansirane, odnosno, odobrene Odlukom o tarifi za 2023. godinu, kao i u odnosu na ostvarenje iz istog razdoblja prethodne, 2022. godine, bez sustavne i pomoćnih usluga.

STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA OSTVARENOG U 2023. GODINI

Ukupno planirani prihod NOSBiH-a za 2023. godinu je 14.760.652 KM, dok je rebalansom procijenjen na 10.922.516 KM, a godišnji prihod od tarife za 2023. godinu, utvrđen Odlukom DERK-a, iznosio je 10.659.629 KM. Ukupan prihod je ostvaren u iznosu 11.056.705 KM

Prihodi su stjecani :

- po osnovi tarife za rad NOSBiH-a, u iznosu od 10.279.050 KM
- po drugim osnovama, u iznosu od 560.949 KM i
- po osnovi projekata u iznosu od 216.706 KM.

Ostvareni prihod stjecan samo po osnovi tarife za rad je manji za 380.579 KM ili 3,6% u odnosu na odobren Odlukom DERK-a za 2023. godinu, a što je posljedica smanjenog injeckiranja (1%) i preuzimanja (4%) električne energije s mreže prijenosa u odnosu na plan

Struktura prihoda:

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Financisjski plan 2023.</i>	<i>Po odluci DERK-a tarifa za 2023.</i>	<i>Rebalans fin .plana 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
1.	Prihodi po osnovi tarife	9.504.277	14.516.482	10.659.629	10.152.000	10.279.050
2.	Prihodi od kamata	31.686	-	-	170.723	171.181
3.	Prihodi od refundacija	9.664	-	-	6.000	9.206
4.	Prihodi od grantova	85.309	84.170	84.170	84.170	84.170
5.	Prihodi od projekata	264.413	160.000	160.000	215.000	216.706
6.	Ostali prihodi	5.377	-	-	294.623	296.393
	UKUPNO	9.900.726	14.760.652	10.903.799	10.922.516	11.056.705

Prihod po osnovi tarife za rad NOSBiH-a ostvaren je u iznosu od 10.279.050 KM. Inače, on je proizvod količine električne energije koju su proizvođači injeckirali u mrežu prijenosa, odnosno energije koju su preuzeli kupci te pripadajućih tarifa od 0,0072 i 0,0881 f/kWh.

Prihod od kamata iskazan je u iznosu od 171.181 KM i stečen je po osnovi zateznih kamata za kašnjenja u plaćanju kupaca, kompanije Elektroprivreda RS (167.829 KM), JAO (3.097 KM) i Petrol BH Oil Company (255 KM).

Prihodi od refundacija se odnose na prihode po osnovi naknada za bolovanja i ostvareni su u iznosu od 9.206 KM.

Prihodi od grantova, u iznosu od 84.170 KM, odnose se na grant EBRD-a za konsultantske usluge vezane za implementaciju projekta rekonstrukcije poslovne zgrade i nabavu novog sustava SCADA/EMS i TK. U istom iznosu je iskazana protustavka u rashodima, na poziciji amortizacije, tako da ova sredstva ne utječu na finansijski rezultat.

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Prihodi od projekata u iznosu od 206.706 KM, čine iskorištena sredstva stečena po osnovi istraživačkih projekata CROSSBOW (74.235 KM) i TRINITY (142.471 KM), koje financira Evropska komisija. U istom iznosu je iskazana protustavka u rashodima tako da ova sredstva ne utječu na finansijski rezultat.

Ostale prihode, u iznosu od 296.393 KM, čine prihodi po osnovi sudjelovanja u raspodjeli dobiti Centra za koordinaciju sigurnosti Beograd (191.937 KM), prihodi od prodaje vozila (91.346 KM), prihodi po osnovi naplate štete od osiguranja (12.008 KM), prihodi iz ranijeg razdoblja, u iznosu od 1.020 KM, te ostali prihodi u iznosu 82 KM.

Naplata po osnovi fakturiranja tarife za rad NOSBiH-a

U 2023. godini kupcima je po osnovi tarife za rad fakturirano ukupno 12.026.488 KM (sa PDV-om). Od ukupno fakturiranog iznosa, naplaćeno je 10.853.805 KM ili oko 90%. Međutim, ukupan priljev novčanih sredstava u obračunskom razdoblju iznosi 11.922.709 KM. U ovaj priljev su uključena naplaćena potraživanja (dug) iz prethodne 2022. godine (prosinačke fakture za tarifne kupce).

U toku 2023. godine naplata od kupaca je bila uredna, tj. plaćanja su realizirana u valutnim rokovima).

ANALITIČKI PREGLED TROŠKOVA

Red. br.	Naziv	Ostvareno 2022.	Plan 2023.	Rebalans 2023.	Ostvareno 2023.
1.	Uredski materijal	3.877	5.000	5.000	4.855
2.	Materijal za održavanje čistoće	6.344	8.000	8.000	7.145
3.	Ostali utrošeni materijal i rezervni dijelovi za održavanje opreme i vozila	29.396	17.000	17.606	12.709
4.	Troškovi stručne literature i časopisa	1.391	2.500	2.500	2.867
5.	Troškovi ostalog uredskog materijala	12.647	20.000	20.000	13.542
6.	Troškovi sitnog inventara i autoguma	9.412	12.000	11.000	11.111
7.	Ostali razni materijalni troškovi	162	1.000	1.000	645
I	Troškovi materijala (1 do 7)	63.229	65.500	65.106	52.873
8.	Troškovi el. energije	62.882	94.000	90.000	62.827
9.	Troškovi goriva	19.541	25.000	25.000	19.377
10.	Troškovi vode	2.147	3.000	3.000	1.990
11.	Troškovi grijanja	11.062	27.000	17.000	9.985
II	Troškovi energenata i komunalni trošk. (8 do 11)	95.632	149.000	135.000	94.179
12.	Usluge održavanja opreme	96.360	163.200	160.350	153.741
13.	Usluge održavanja sustava SCADA/EMS i TK	171.698	152.000	152.000	151.821
14.	Usluge održavanja softverske opreme	728.295	1.288.300	882.100	766.784
15.	Usluga povezivanja na platformu IGCC u Transnetu BW	-	86.000	-	-
16.	Usluge za informacijsku (cyber) sigurnost	5.900	69.000	42.000	41.887
17.	Usluge financiranja kompanije SEE CAO	117.206	125.000	125.000	122.090
18.	Usluge financiranja koordinacijskog centra SCC	293.375	430.375	303.154	305.110
19.	Troškovi zakupnine	10.486	-	-	-
20.	Troškovi reprezentacije	67.889	70.000	80.000	79.472
21.	Troškovi reklame i WEB prezentacije NOSBiH	735	1.500	1.000	888
22.	Usluge platnog prometa i bankarske provizije	223.265	200.000	100.000	99.096
23.	Troškovi kredita EBRD-a	7.823	8.000	-	-
24.	Telekomunikacijske i poštanske usluge	39.493	50.000	45.000	39.714
25.	Usluge revizije finansijskih izvješća	5.950	6.000	6.000	6.000
26.	Usluge stručnog usavršavanja	14.561	50.000	25.000	21.657
27.	Usluge izrade studija	8.833	35.000	-	-
28.	Troškovi regulatorne naknade	85.000	90.000	90.000	90.000
29.	Usluge objavljivanja oglasa	7.244	6.000	7.000	5.799
30.	Ostale usluge	90.272	106.000	118.600	73.842
III	Ukupno usluge (12 do 30)	1.974.385	2.936.375	2.137.204	1.957.900
31.	Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika	3.970.030	5.600.000	4.633.659	4.624.421
32.	Naknade Upravnom odboru i Savjetodavnom vijeću	174.161	205.000	172.000	169.100
33.	Naknade po osnovi ugovora o djelu	13.269	20.000	15.000	14.317
IV	Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika i drugih osoba (31 do 33)	4.157.461	5.825.000	4.820.659	4.807.839
34.	Amortizacija	1.713.364	1.835.000	1.690.000	1.685.259
V	Amortizacija ukupno	1.713.364	1.835.000	1.690.000	1.685.259
35.	Kamate i ostali finansijski troškovi	53.646	64.000	75.000	40.394
36.	Kamate na kredit EBRD-a 47324	319.075	330.000	252.000	251.184
37.	Troškovi lizinga	-	55.000	9.000	8.545
38.	Troškovi osiguranja	32.903	35.000	40.000	37.987
VI	Finansijski troškovi (35 do 38)	405.625	484.000	376.000	338.109
39.	Dnevnice i putni troškovi u zemlji i inozemstvu	79.592	145.000	160.000	155.190
VII	Putni troškovi	79.592	145.000	160.000	155.190

Izveštće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

40.	Ostali porezi, takse, naknade i druge dažbine	10.804	17.000	14.000	13.317
41.	Poseban porez za poticanje rehabilitacije invalida	3.275	5.000	5.000	3.890
42.	Poseban porez za zaštitu od elem. nepogoda i vod. naknade	14.293	20.000	17.000	15.847
VIII	Ostali porezi i takse (40 do 42)	28.371	42.000	36.000	33.054
43.	Članarine udruženjima (ENTSO-E) i druge članarine	887.233	1.043.000	1.070.000	1.056.760
44.	Ostali rashodi	19.299	29.000	30.000	27.001
45.	Rashodi utvrđeni iz ranijih godina	29.909	7.000	7.000	3.456
IX	Ostali rashodi (43 do 45)	936.441	1.079.000	1.107.000	1.087.218
	UKUPNO TROŠKOVI (iz tarife)	9.454.100	12.560.875	10.526.969	10.211.620
46.	Troškovi projekata	264.413	244.170	299.170	216.706
	UKUPNO SVI TROŠKOVI	9.718.513	12.805.045	10.826.139	10.428.326

ANALIZA OSTVARENIH TROŠKOVA

Planirani troškovi za 2023. godinu prvobitno su iznosili 12.805.045 KM, dok su rebalansom utvrđeni u iznosu od 10.826.139 KM, što je umanjeње za 1.978.906 KM. Obim rashoda za 2023. godinu, kako ga je predvidio DERK, iznosio je 10.903.799 KM.

Ostvareni rashodi za 2023. godinu, koji se financiraju iz tarife za rad, iznose 10.214.633 KM i manji su u odnosu na rebalans plana (10.526.969 KM) za 312.336 KM, dok su u odnosu na tarifu za 2023. godinu (10.903.799 KM) manji za 689.166 KM.

Dakle, kao što se može vidjeti, ostvareni rashodi po osnovi tarife za rad su u cjelini usklađeni s rashodima predviđenim u Odluci o tarifi za 2023. godinu.

Treba istaknuti da su ukupni rashodi veći i iznose 10.431.339 KM – zato što su ih nominalno povećali rashodi od projekata CROSSBOW i TRINITY, za 216.706 KM, ali oni ne utječu na finansijski rezultat, jer su po ovoj osnovi u istom iznosu iskazani i prihodi.

Analitičko obrazloženje troškova

I Troškovi materijala

Red. br.	Naziv	Ostvareno 2022.	Plan 2023.	Rebalans 2023.	Ostvareno 2023.
1.	Uredski materijal	3.877	5.000	5.000	4.855
2.	Materijal za održavanje čistoće	6.344	8.000	8.000	7.145
3.	Utrošeni ostali materijal i rezervni dijelovi za održavanje opreme i vozila	29.396	17.000	17.606	12.709
4.	Troškovi stručne literature i časopisa	1.391	2.500	2.500	2.867
4.	Troškovi ostalog uredskog materijala	12.647	20.000	20.000	13.542
6.	Troškovi sitnog inventara i autoguma	9.412	12.000	11.000	11.111
7.	Ostali razni materijalni troškovi	162	1.000	1.000	645
	UKUPNO	63.229	65.500	65.106	52.873

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Grupa troškova koji imaju karakter *materijalnih* ostvarena je u iznosu od 52.873 KM, što je 81% planirane godišnje dinamike. Svi troškovi iz ove grupe kreću se manje-više u planiranoj dinamici.

II Troškovi energenata i komunalni troškovi

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
8.	Troškovi el. energije	62.882	94.000	90.000	62.827
9.	Troškovi goriva	19.541	25.000	25.000	19.377
10.	Troškovi vode	2.147	3.000	3.000	1.990
11.	Troškovi grijanja	11.062	27.000	17.000	9.985
	UKUPNO	95.632	149.000	135.000	94.179

Troškovi svrstani u grupu *energenata i komunalnih rashoda*, ostvareni su u iznosu od 94.179 KM, što je 70% planirane godišnje dinamike.

III Usluge

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
12.	Usluge održavanja opreme	96.360	163.200	160.350	153.741
13.	Usluge održavanja sustava SCADA/EMS i TK	171.698	152.000	152.000	151.821
14.	Usluge održavanja softverske opreme	728.295	1.288.300	882.100	766.784
15.	Usluga povezivanja na platformu IGCC u Transnetu BW	-	86.000	-	-
16.	Usluge za informacijsku (cyber) sigurnost	5.900	69.000	42.000	41.887
17.	Usluge financiranja kompanije SEE CAO	117.206	125.000	125.000	122.090
18.	Usluge financiranja SCC-a	293.375	430.375	303.154	305.110
19.	Troškovi zakupnine	10.486	-	-	-
20.	Troškovi reprezentacije	67.889	70.000	80.000	79.472
21.	Troškovi reklame i WEB prezentacije NOSBiH	735	1.500	1.000	888
22.	Usluge platnog prometa i bankarske provizije	223.265	200.000	100.000	99.096
23.	Troškovi kredita EBRD-a	7.823	8.000	-	-
24.	Telekomunikacijske i poštanske usluge	39.493	50.000	45.000	39.714
25.	Usluge revizije finansijskih izvješća	5.950	6.000	6.000	6.000
26.	Usluge stručnog usavršavanja i konsalting	14.561	50.000	25.000	21.657
27.	Usluge izrade studija	8.833	35.000	-	-
28.	Troškovi licence i regulatorne naknade	85.000	90.000	90.000	90.000
29.	Usluge objavljivanja oglasa	7.244	6.000	7.000	5.799
30.	Ostale usluge	90.272	106.000	118.600	73.842
	Ukupno	1.974.385	2.936.375	2.137.204	1.957.900

Grupa troškova, koja imaju karakter *usluga* ostvarena je u iznosu od 1.957.900 KM, što je 89% od odobrenih odlukom DERK-a. Svi troškovi iz grupe „*usluge*“ bilježe ispodplansko ili približno plansko ostvarenje. U grupi *usluge* posebno valja istaknuti neke od njihovih karakteristika:

12. Planirani godišnji iznos za održavanje *opreme* je bio 160.350 KM. Na ovoj troškovnoj grupi iskazano je 153.741 KM, što je 96% godišnjeg planiranog iznosa.

Troškovi održavanja *opreme* podrazumijevaju:

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
1.	održavanje IT sustava (2 tel.,centrale i IP oprema)	30.000	30.000	30.000	30.000
2.	održavanje UPS-a i dizel agregata	7.556	6.000	6.500	6.385
3.	održavanje UPS-a u novim serverskim sobama	2.750	5.600	5.600	4.175
4.	održavanje vozila ¹⁾)	3.962	8.000	16.000	17.670
5.	održavanje klimatizacije u serverskim sobama-glavni i rezervni centar (klimauređaji Vertiv)	5.990	8.500	8.500	9.748
6.	održavanje ostale opreme ²⁾)	1.300	10.000	6.250	2.680
7.	održavanje sustava ventilacije, grijanja i klimatizacije	350	2.500	-	350
8.	održavanje sustava slabe struje u glavnom i rezervnom centru	6.337	7.000	8.000	11.150
9.	održavanje sustava tehničke zaštite	-	5.000	2.500	2.400
10.	održavanje vatrogasnih aparata	1.144	1.600	5.000	4.034
11.	održavanje toplotne crpke	-	1.000	-	-
12.	održavanje nekretnina	9.226	12.000	6.000	4.659
13.	održavanje mrežne ifrastrukture	27.745	66.000	66.000	60.490
Ukupno:		96.360	163.200	160.350	153.741

¹⁾ Trošak održavanja vozila koji se financira iz tarife iznosi 6.802 KM, jer je trošak u iznosu 10.868 KM nadoknađen naplatom štete od osiguravajuće kuće.

²⁾ Odnosi se na održavanje servera, telekomunikacijske opreme, računarske opreme, pisača i kopiraparata, uredskog namještaja i dr.

13. Za održavanje *operativne funkcije sustava SCADA/EMS i TK* izdvojeno je 151.821 KM.

14. Značajna *softverska oprema* koja je stavljena u funkciju i koristi se kao alat za osnovnu djelatnost NOSBIH-a, uglavnom se ne bi mogla ni koristiti bez njenog održavanja, prije svega ažuriranja i nadogradnje (*update, upgrade*). U ovu kategoriju je, dakle, uključeno održavanje softvera s rokom do godinu dana koje, bez obzira što je nekada u pitanju i nadogradnja, prema MRS-u, ima karakter troška, a ne investicije. Za *godišnje održavanje softvera* rebalansom je planiran iznos 882.100 KM, dok ostvarenje iznosi 767.784 KM, što predstavlja 87% rebalansom utvrđenog godišnjeg iznosa.

Izješće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Strukturu ovih usluga, prije svega, čine:

Red. broj	Opis	Ostvareno 2022.	Plan 2023.	Rebalans 2023.	Ostvareno 2023.
1.	Softver AMR	29.337	30.000	30.000	29.337
2.	Licenca za <i>Microsoft OS</i>	65.938	70.000	66.000	65.938
3.	Održavanje obračunske baze podataka	11.250	34.000	34.000	31.485
4.	Godišnje produženje licence za antivirus	3.686	6.000	6.000	3.708
5.	Godišnje održavanje licence za <i>Fortigate</i>	8.000	8.000	8.000	8.000
6.	Godišnje održavanje licence za <i>Backup Exec</i>	5.160	5.500	5.500	5.258
7.	Licenca za <i>CISO FIREPOWER</i>	-	-	6.600	3.283
8.	Godišnje održavanje licence za razvoj web stranice	-	1.500	1.500	298
9.	Godišnje održavanje softvera ASPEN	3.570	4.000	4.000	5.152
10.	Održavanje softvera ESS, softvera za pom.usluge i <i>Transparency</i>	122.044	135.000	135.000	134.248
11.	Održavanje softvera PSS	37.666	56.000	45.000	40.541
12.	Održavanje TNA-sve faze	23.470	47.000	47.000	46.940
13.	Održavanje softvera TNMS	-	133.000	-	-
14.	Održavanje za OPDM/ECP/EDX	-	88.000	-	-
15.	Održavanje softvera <i>Intel paralel studio</i>	-	2.100	2.100	-
16.	Korištenje servisa za mrežu PCN	150.061	240.000	200.000	126.407
17.	Korištenje verifikacijske platforme (dio PEVF)	49.373	71.000	71.000	64.616
18.	Održavanje platformi ENTSO-E za koordinirano planiranje isključenja (OPC) i kratkoročnu provjeru adekvatnosti (STA)	194.102	225.000	187.000	175.108
19.	Usluge dostavljanja podataka na platformu <i>Transparency</i> -financijsko poravnanje neželjenih odstupanja FScar	6.029	13.000	13.000	6.316
20.	Usluga dostave i obrade podataka o atmosferskom pražnjenju, kao i njihovo automatsko koreliranje s ispadima visokonaponskih dalekovoda	-	100.000	-	-
21.	Održavanje elektronskog dispečerskog dnevnika	14.898	15.000	15.000	15.000
22.	Održavanje ostalih softvera	3.711	4.200	5.400	5.147
	Ukupno:	728.295	1.288.300	882.100	766.784

15. Usluga povezivanja na platformu *IGCC* u *Transnetu BW* nije realizirana u 2023. godini.

Izveštaje o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

16. *Usluge za informacijsku (cyber) sigurnost* su ostvarene u iznosu od 41.887 KM i odnose se na uslugu analize stanja usklađenosti implementacije sigurnosne dokumentacije (5.900 KM) i uslugu sveobuhvatnog internog pregleda kompletnog sustava NOSBiH-a (35.987 KM).
17. Za financiranje dražbene kuće SEE CAO sa sjedištem u Podgorici izdvojeno je 122.090 KM.
18. Prema finansijskom planu koordinacijskog centra SCC za 2023. godinu, obveza NOSBiH-a, kao njegovog suosnivača, utvrđena je u iznosu od 303.154 KM i realizirana je u iznosu 305.110 KM.
19. Troškovi *zakupa poslovnog prostora* nisu ostvareni u 2023. godini.
20. Troškovi *reprezentacije* su ostvareni u iznosu 79.472 KM.
21. U sklopu troškova reklame, propagande i web prezentacije (888 KM) za korištenje certifikata SSL je utrošeno 380 KM, za troškove vizitkarti 292 KM, održavanje domena *nosbih.ba* 21 KM, a ostali troškovi iznose 195 KM.
22. Na troškovnoj poziciji *platni promet i bankarske usluge* iskazani su troškovi u iznosu od 99.096 KM, što je u okviru rebalansiranog iznosa. Ove troškove nije moguće decidno planirati jer osnovicu za obračun provizije na platni promet predstavlja visina same fakture te je potpuno nepredvidivo koliki će troškovi biti tijekom godine. Značajan iznos predstavljaju bankarski troškovi za usluge procesa FSKAR, ITC mehanizma, zajedničkih dražbi *SEE CAO* te zajedničkih dražbi s EMS-om.
23. *Administrativni troškovi kredita EBRD-a* obuhvaćaju godišnju naknadu za obradu kredita i nisu realizirani, jer je kredit prema EBRD-u u cijelosti otplaćen u 2023. godini.
24. *Troškovi telekomunikacijskih usluga* su ostvareni s 88% u odnosu na planirane te iznose 39.714 KM.

Struktura ostvarenih telekomunikacijskih usluga :

	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
- Fiksna telefonija	10.625	8.605
- Mobilna telefonija	14.763	15.147
- Poštanske usluge	4.538	5.754
- Internet link	8.668	9.226
- Usluge kabl. operat. i tk.veze	899	982
<i>UKUPNO</i>	<i>39.493</i>	<i>39.714</i>

Izvješće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

25. Usluge *revizije financijskih izvješća* za 2022. godinu plaćene su u ukupnom iznosu od 6.000 KM i terete troškove 2023. godine. Reviziju je obavila revizorska kompanija *Grant Thornton d.o.o.* Banja Luka.
26. Na poziciji *stručno usavršavanje zaposlenika* iskazano je 21.657 KM, a čine ih troškovi za kotizacije za redovne seminare i druge edukacije zaposlenika NOSBiH-a.
27. Troškovi usluga *izrade studija* nisu realizirani tijekom 2023. godine.
28. Za *troškove regulatorne naknade* izdvojeno je 90.000 KM, što je u skladu s iznosom utvrđenim Odlukom o financiranju DERK-a za 2023. godinu.
29. Za *oglašavanje u javnim glasilima*, utrošeno je 5.799 KM. Oglašavani su tenderi i ugovori o nabavama roba i usluga te natječaji, revizorsko izvješće i drugo.
30. *Ostale usluge*, u iznosu od 73.842 KM, odnose se na: odvjetničke usluge (6.100 KM), notarske usluge (1.875 KM), usluge procjenitelja (1.100 KM), špeditorske usluge (1.384 KM), usluge fizičkog osiguranja poslovnih objekata (58.586 KM), usluge odvoza otpada (3.360 KM), usluge tehničkog pregleda i registracije vozila (549 KM), usluge zaštite na radu (456 KM) te druge usluge (432 KM).

IV Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika i drugih osoba

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
31.	Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika	3.970.030	5.600.000	4.633.659	4.624.421
32.	Naknade Upravnom odboru i Savjetodavnom vijeću	174.161	205.000	172.000	169.100
33.	Naknade za Ugovor o djelu	13.269	20.000	15.000	14.317
	UKUPNO	4.157.461	5.825.000	4.820.659	4.807.839

Na poziciji *Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika i drugih osoba* se od 01.01.2022. godine prema novom kontnom planu evidentiraju i troškovi primanja drugih osoba (Upravni odbor, Ugovor o djelu...). Ove pozicije su prvobitno bile planirane na „ostalim rashodima“, tako da će pozicija „ostali rashodi“ biti umanjena za iste iznose. U 2023. godini je na poziciji *Bruto plaće i ostala primanja zaposlenika i drugih osoba* iskazan ukupan iznos od 4.807.839 KM, što je u skladu s planiranim i troškovima koje je odobrio DERK. U bruto primanja zaposlenika uključena su sva neto primanja (plaće, topli obrok, gradski i međugradski prevoz, regres, komisije i dr.) te porezi i doprinosi.

V Amortizacija

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
34.	Amortizacija	1.713.364	1.835.000	1.690.000	1.685.259
	UKUPNO	1.713.364	1.835.000	1.690.000	1.685.259

Amortizacija obračunata na ukupna stalna sredstva iznosi 1.685.259 KM.

VI Finansijski troškovi

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
35.	Kamate i ostali finansijski troškovi	53.646	64.000	75.000	40.394
36.	Kamate na kredit EBRD-a 47324	319.075	330.000	252.000	251.184
37.	Troškovi lizinga	-	55.000	9.000	8.545
38.	Troškovi osiguranja	32.904	35.000	40.000	37.987
	UKUPNO	405.625	484.000	376.000	338.109

Finansijski troškovi, u ukupnom iznosu od 338.109 KM, obuhvaćaju kamate na domaće kredite (40.394 KM), kamate na kredit EBRD-a (251.184 KM), kamate po osnovi lizinga (8.545 KM), kao i troškove osiguranja, u iznosu od 37.987 KM.

Struktura kamata na postojeće kredite:

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
1.	Kredit RF banke za rezervni centar, Ug. br.05053/17	42.138	34.300	34.300	34.252
2.	Kredit RF banke za rutere, Ug. br.04625/21	7.392	6.000	6.000	5.924
3.	Kredit EBRD br. 47324	319.075	330.000	252.000	251.184
4.	Troškovi lizinga	-	55.000	9.000	8.545
5.	Ostale kamate	4.116	23.700	34.700	218
	UKUPNO	372.721	449.000	336.000	300.123

Troškovi *osiguranja* u iznosu od 37.987 KM odnose se na: osiguranje vozila (6.391 KM), stalnih sredstava (24.729 KM) te osiguranje zaposlenika od ozljeda na radu (6.867 KM).

VII Putni troškovi u zemlji i inozemstvu

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
39.	Dnevnice i putni troškovi u zemlji i inozemstvu	79.592	145.000	160.000	155.190
	UKUPNO	79.592	145.000	160.000	155.190

Troškovi službenih putovanja iznose ukupno 155.190 KM i u skladu su s rebalansiranim.

VIII Ostali porezi i takse

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
40.	Ostali porezi, takse, naknade i druge dažbine	10.804	17.000	14.000	13.317
41.	Poseban porez za poticanje rehabilitacije invalida	3.275	5.000	5.000	3.890
42.	Poseban porez za zaštitu od elem. nepogoda i vod. naknade	14.293	20.000	17.000	15.847
	UKUPNO	28.371	42.000	36.000	33.054

Izvješće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

Ostali porezi i takse, te porezi koji ne ovise o rezultatima obuhvaćaju, prije svega, poseban porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća te opću vodoprivrednu naknadu, za koje se izdvaja po 0,5%, koliko se obračunava na neto primanja u FBiH, zatim porez po odbitku, godišnju komunalnu taksu, administrativne takse, takse za registraciju vozila i druge takse radi ovjere i legalizacije određene dokumentacije. U ovoj grupi troškova evidentiran je i poseban doprinos za poticanje rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom - za zaposlene čije prebivalište je u FBiH. Ukupan iznos obračunatih poreza i naknada po svim osnovama, zaključno s 31.12.2023. godine, je 33.054 KM, što je 92% od planiranog godišnjeg iznosa.

IX Ostali rashodi

<i>Red. br.</i>	<i>Opis</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Plan 2023.</i>	<i>Rebalans 2023.</i>	<i>Ostvareno 2023.</i>
43.	Članarine udruženjima (ENTSO-E) i druge članarine	887.233	1.043.000	1.070.000	1.056.760
44.	Ostali rashodi	19.299	29.000	30.000	27.001
45.	Rashodi utvrđeni iz ranijih godina	29.909	7.000	7.000	3.456
	UKUPNO	936.441	1.079.000	1.107.000	1.087.218

Planirani godišnji iznos za grupu troškova iskazanu kao *ostali rashodi* je bio 1.079.000 KM, odnosno, rebalansom predviđenih 1.107.000 KM. Ostvareni su u iznosu od 1.087.218 KM.

Prema kontnom planu u ovu grupu ulaze: članarine (ENTSO-E, CIGRE i dr.), ostali rashodi, kao i rashodi iz prethodnih godina (vanredni rashodi).

Najveći trošak u ovoj grupi odnosi se na članarinu ENTSO-E, koja iz godine u godinu raste i u 2023. je dostigla iznos od 1.044.670 KM. Osim toga, za članarine u organizacijama BAKE, CIGRE i drugim izdvojeno je 12.090 KM.

Osim članarina, u strukturi ovih troškova iskazani su i:

- *Ostali rashodi*, u iznosu od 27.001 KM obuhvaćaju: rashode koji se odnose na troškove podrške grupe RG CE za kontinentalnu Evropu pri ENTSO-E, u iznosu 12.509 KM; troškove stečajnog postupka za *LE Trading* (11.014 KM); (negativne) tečajne razlike (2.518 KM) nastale u razdoblju između knjiženja i plaćanja inofaktura, zbog promjene valutnog tečaja američkog dolara; otpisi po izvješću popisne komisije (116 KM) te ostale rashode, u iznosu od 843 KM
- *Troškovi utvrđeni u ranijim godinama* iznose 3.456 KM, a odnose se na fakture pristigle u 2023. za troškove nastale u 2022. godini. Riječ je o trošku koji se također odnosi na ENTSO-E (3.456 KM) – za korištenje platforme OPC STA (Ovaj trošak je bio planiran u okviru pozicije usluge održavanja softverske opreme-održavanje ENTSO-E platformi za kordinirano planiranje isključenja *OPC* i kratkoročnu provjeru adekvatnosti *STA*)

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA NA DAN 31.12.2023. GODINE

Redni broj	Pozicija	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine
1	2	3	4	6	6
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1.1.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja	(+) (-)	501	6.316.913	16.845.988
1.2.	Usklađenja:				
1.2.1.	Amortizacija	(+)	502	1.122.516	1.744.648
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	(+) (-)	503	326	-91.230
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+) (-)	504		
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto	(+) (-)	505		
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto	(+) (-)	506		
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	507		
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina	(+)	508		
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine	(+)	509		
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+) (-)	510		
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biloške imovine, neto	(+) (-)	511		
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilancu uspjeha	(+) (-)	512		
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto	(+) (-)	513		
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto	(+) (-)	514		
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	(+) (-)	515		
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto	(+) (-)	516		
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale financijske imovine po amortiziranom trošku, neto	(+) (-)	517		
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	(+) (-)	518		
1.2.18.	Otpisane obveze	(-)	519		
1.2.19.	(Otpuštanje) dodatno priznata rezerviranja, neto	(+) (-)	520		

Izvešće o financijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog pothvata	(+) (-)	521		
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	(+)	522		
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilanci uspjeha	(-)	523	-44.050	-191.937
1.2.23.	Prihodi od kamata i financijskog najma priznati u bilanci uspjeha	(-)	524		
1.2.24.	Financijski rashodi priznati u bilanci uspjeha	(+)	525	374.223	300.122
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu				
1.3.1.	Smanjenje /(povećanje) zaliha	(+) (-)	526	28.492	4.606
1.3.2.	Smanjenje /(povećanje) potraživanja od kupaca	(+) (-)	527	-2.227.387	8.262.284
1.3.3.	Smanjenje /(povećanje) ostale imovine i potraživanja	(+) (-)	528	-12.170.309	22.039.031
1.3.4.	Smanjenje /(povećanje) ugovorne imovine	(+) (-)	529		
1.3.5.	Povećanje /(smanjenje) obveza prema dobavljačima	(+) (-)	530	5.791.602	-3.865.549
1.3.6.	Povećanje /(smanjenje) ostalih obveza	(+) (-)	531	15.163.176	-20.867.740
1.3.7.	Povećanje /(smanjenje) ugovornih obveza	(+) (-)	532		
1.4.	Plaćeni porez na dobit	(-)	533		
A.	Neto gotovinski tok koji je generiran (korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)	(+) (-)	534	14.355.502	24.180.223
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
2.1.	Odljevi po osnovi kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(-)	535	-4.071.581	-21.150
2.2.	Prilivi po osnovi kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	536		91.346
2.3.	Odljevi po osnovi kupovine investicijskih nekretnina	(-)	537		
2.4.	Priljevi po osnovi prodaje investicijskih nekretnina	(+)	538		
2.5.	Odljevi po osnovi kupovine nematerijalne imovine	(-)	539	-219.725	-66.785
2.6.	Priljevi po osnovi prodaje nematerijalne imovine	(+)	540		
2.7.	Odljevi po osnovi kupovine biološke imovine	(-)	541		
2.8.	Priljevi po osnovi prodaje biološke imovine	(+)	542		
2.9.	Priljevi po osnovi prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji	(+)	543		
2.10.	Ulaganja u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(-)	544		
2.11.	Priljevi od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(+)	545		
2.12.	Ulaganja u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilancu uspjeha	(-)	546		
2.13.	Priljevi od financijske imovine po fer vrijednosti kroz bilancu uspjeha	(+)	547		

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortiziranom trošku	(-)	548		
2.15.	Priljevi od ostale finansijske imovine po amortiziranom trošku	(+)	549		
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma	(+)	550		
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma	(+)	551		
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma	(+)	552		
2.19.	Kupovina udjela u ovisnim društvima	(-)	553		
2.20.	Priljevi od otuđenja udjela u ovisnim društvima	(+)	554		
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima	(-)	555		
2.22.	Priljevi od otuđenja udjela u pridruženim društvima	(+)	556		
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim pothvatima	(-)	557		
2.24.	Priljevi od otuđenja udjela u zajedničkim pothvatima	(+)	558		
2.25.	Primljene dividende	(+)	559	44.050	191.937
2.26.	Priljevi po osnovi trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	(+)	560		
2.27.	Odljevi po osnovi trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	(-)	561		
2.28.	Ostali priljevi iz ulagačkih aktivnosti	(+)	562		
2.29.	Ostali odljevi iz ulagačkih aktivnosti	(-)	563		
B.	Neto gotovinski tok koji je generiran/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)	(+) (-)	564	-4.247.256	195.348
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI				
3.1.	Priljevi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital	(+)	565		
3.2.	Stjecanje vlastitih dionica	(-)	566		
3.3.	Priljevi od prodaje stečenih vlastitih dionica	(+)	567		
3.4.	Isplaćene dividende	(-)	568		
3.5.	Priljevi od uzetih kredita	(+)	569	395.000	9.600.000
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita	(-)	570	-3.135.075	-9.123.345
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima	(-)	571	-415.237	458.322
3.8.	Otplata glavnice po najmovima	(-)	572	-78.062	-101.300
3.9.	Otplata kamate po najmovima	(-)	573	-1.028	-8.545
3.10.	Priljevi po osnovi izdanih dužničkih instrumenata	(+)	574		
3.11.	Odljevi po osnovi otplate izdanih dužničkih instrumenata	(-)	575		
3.12.	Ostali priljevi iz finansijskih aktivnosti	(+)	576		1.269
3.13.	Ostali odljevi iz finansijskih aktivnosti	(-)	577	-3.091	-2.099
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)	(+) (-)	578	-3.237.493	-92.342

Izvešće o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za 2023. godinu

4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A + B + C)	(+) (-)	579	6.870.753	24.283.229
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	(+) (-)	580	8.682.398	28.794.296
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH TEČAJEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	(+) (-)	581		
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (4 + 5 + 6)	(+) (-)	582	15.553.151	53.077.525

U novčanom toku od *poslovnih aktivnosti* došlo je do povećanja sredstava, u ukupnom iznosu od 24.180.223 KM. To povećanje odnosi se na ostvareni višak prihoda nad rashodima (16.845.988 KM), amortizaciju (1.744.648 KM), dobitke od otuđenja stalne imovine (91.346 KM), otpis stalnih sredstava (116 KM), druga usklađenja (300.122 KM), priljeve po osnovi povećanja zaliha (4.606 KM), smanjenja potraživanja od kupaca (8.262.284 KM), smanjenja ostale imovine i potraživanja (22.039.031 KM), priljeve po osnovi povećanja drugih obveza (10.986.078 KM), odljeve po osnovi povećanja obveza (20.867.740 KM) te povećanja obveza prema dobavljačima (3.865.549 KM).

Novčani tok od *ulagačkih aktivnosti* bilježi odljev novca za nabavu opreme u iznosu od 21.150 KM i nematerijalne imovine 66.785 KM, priljev u iznosu 91.346 KM po osnovi prodaje stalnih sredstava te priljev po osnovi raspodjele dobiti.

U novčanom toku od *financijskih aktivnosti (kredit i pozajmice)* bilježi se neto odljev od 92.342 KM. Ovaj neto odljev je proistekao iz priljeva dugoročnog kredita (9.600.000 KM), odljeva po osnovi otplate dugoročnih kredita (9.123.345 KM), odljeva po osnovi otplate kamate dugoročnih kredita (458.322 KM), otplate glavnice po najmovima (101.300 KM), plaćanje kamate po najmovima (8.545 KM), priljeva po osnovi ostalih financijskih aktivnosti (1.269 KM) te odljeva po osnovi ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza (2.099 KM)

Prema tome, u odnosu na 01.01.2023. godine, evidentirano je povećanje *neto novčanih sredstava* za iznos od 24.283.229 KM.